

YLEISEN TENTIN TENTTILOMAKE - GENERAL EXAM FORM

Opiskelija täyttää / Student fills in

Opiskelijan nimi / Student name:	Opiskelijanumero / Student number:
---	---

Opettaja täyttää / Lecturer fills in

Opintojakson koodi / The code of the course: 724105P	
Opintojakson (tentin) nimi / The name of the course or exam: Johdon laskentatoimi (Tentti 3.)	
Opintopistemäärä / Credit units: 5 Mikäli kyseessä on välikoe, opintopistemääräksi täytetään 0 op. 0 ECTS Credits is used for mid-term exams.	
Tiedekunta / Faculty: Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu	
Tentin pvm / Date of exam: 23.1.2019	Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 3 h
Tentaattori(t) / Examiner(s): Tiina Henttu-Aho ja Marjo Väisänen	Sisäinen postiosoite / Internal address: 6OyKKK
Tentissä sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam:	
☒ Funktiolaskin / Scientific calculator ☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator ☐ Muu tentissä sallittu materiaali tai apuvälineet. Tarkenna alla. / Other material or devices, allowed in the exam. Specify below. ☐ Tentissä ei ole sallittua käyttää apuvälineitä / The devices are not allowed in the exam	
Muut tenttiä koskevat ohjeet opiskelijalle (esimerkiksi kuinka moneen kysymyksen opiskelijan tulee vastata) / Other instructions for students e.g. how many questions he/she should answer: Kysymyspaperia EI tarvitse palauttaa. Tenttiin vastataan suomeksi.	

Tentissä on **viisi samanarvoista kysymystä** (max 30p). Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa kysymyksiin käyttäen täydellisiä virkkeitä (ei ranskalaisia viivoja tms.). Laskut tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla.

Menestystä!

1. Valitse monivalintatehtävistä 1.1. – 1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto – vastaa erilliselle vastauspaperille). (6p)

1.1. Kustannuskäsitteistä:

- a) Periodikustannukset (period costs) ovat kustannuksia, jotka sisällytetään kausittain tuotteen varastonarvoon.
- b) Vaihtoehtoiskustannus tarkoittaa kustannuksia, jotka syntyvät toiseksi parhaan vaihtoehdon valitsemisesta.
- c) Puolimuuttuvat kustannukset (semi-variable costs) ovat kustannuksia, jotka sisältävät sekä kiinteitä että muuttuvia kustannuksia.
- d) Vaihtoehtoiskustannuksen voi yleensä päätellä kirjanpidon luvuista, kunhan niihin on tehty tarvittavat korjaukset.

1.2. Liittyn katetuottolaskentaan (cost-volume-profit analysis):

- a) Katetuottolaskenta perustuu oletukseen, että varastot arvostetaan täyskatteiseen inventaariarvoon.
- b) Kriittinen piste kuvaa tilannetta, jossa katetuotto on yhtä suuri kuin kiinteät kustannukset.
- c) Katetuotto-% voidaan laskea jakamalla myyntituotot katetuotolla.
- d) Relevantti alue (relevant range) tarkoittaa tiettyä tuotantomäärän tasoa, jolla organisaation on kannattavaa toimia.

1.3. Liittyn varaston arvostusmenetelmään:

- a) FIFO-menetelmässä ainekäytön kustannukset vastaavat läheisimmin nykyisiä hintoja.
- b) LIFO-menetelmää voidaan soveltaa vain jatkuvana eli arvostamalla käyttö jokaisen käyttökerran yhteydessä.
- c) Päivänhinta-menetelmässä voidaan esim. käyttää viimeksi saapuneen erän hintaa päivähinnan approksimaationa.
- d) Punnitun keskihinnan menetelmä ei sovellu kausittain jälkikäteen tehtyyn laskentaan.

1.4. Suoritekalkyylityypeistä:

- Minimikalkyylissä lasketaan, paljonko tuotteeseen sisältyy valmistuskustannuksia.
- Normaalikalkyylissä jaetaan kaikki toteutuneet kustannukset tuotetulla suoritemäärällä.
- Keskimääräiskalkyylin laskeminen edellyttää kustannusten jaottelemista muuttuviin ja kiinteisiin.
- Minimikalkyyli soveltuu toimialoille, joissa suuri osa kustannuksista on suoraan myyntimäärästä riippuvia.

1.5. Liittymäkapasiteetin käsitteeseen kustannuslaskennassa:

- Teoreettinen kapasiteetti on enimmäistuotos, jonka yksikkö voi aikaansaada ideaaliolosuhteissa kun pakolliset keskeytykset hyväksytään.
- Normaali toiminta-aste tarkoittaa lyhyen ajanjakson toteutunutta tuotoksen määrää.
- Tavoitekapasiteetti on enimmäistuotos, jonka yksikkö voi tavoitella aikaansaavansa kun keskeytyksiä ei tule.
- Ylikapasiteetikustannus ei ole tuotettujen tuotteiden kustannus vaan tuottamatta jätettyjen tuotteiden kustannus.

1.6. Koskien katetuottolaskentaan perustuvaa (variable costing) vs. täyskatteellista menetelmää (absorption costing) teollisen valmistusyrityksen puoli- ja valmisvaraston inventaariarvon määrittämisessä:

- Katetuottolaskentaan perustuva menetelmä osoittaa suuremman voiton kuin täyskatteellinen menetelmä silloin kun tuotanto on suurempi kuin myynti.
- Tuotekustannukset kirjautuvat joko tilikauden kuluksi tai sisältyvät varastossa olevan tuotteen kustannukseen.
- Täyskatteisessa varastonarvostuksessa kaikki yritystoimintaan liittyvät kiinteät välilliset kustannukset sisällytetään tuotteen varaston arvoon.
- Periodikustannukset ovat kustannuksia, jotka sisällytetään kausittain tuotteen varastonarvoon.

2. Jakamattomien yhteiskustannusten (joint costs) kohdistamisesta yksittäiselle tuotteelle.

- Mitä tarkoitetaan käsitteillä yhteiskustannukset (joint costs), tuotannon eroamiskohta (split-off point) ja jatkojalostuksen kustannukset? (3p)
- Luettele yhteiskustannusten allokoinnissa käytettyjä menetelmiä ja kuvaile niiden periaatteita lyhyesti? (2p)
- Mitä eroa on yhteistuotannon tuotteilla ja sivutuotteilla? (1p)

3. Koskien toimintolaskentaa:

- Toimintolaskennan (activity based costing) ja ns. perinteisen lisäyslaskennan (job costing) keskeiset eroavaisuudet kaksivaiheisen kustannusten kohdistamisen näkökulmasta? (3p)
- Mitä tarkoitetaan neliportaisella toimintohierarkialla (Activity hierarchies, Drury)? (3p)

4. Mansikkamyynti Oy myy vuodessa 10 000 kg mansikoita. Yrityksen liikevaihto on 65 000 € ja kokonaiskustannukset 55 000 €.

a) Laske katetuotto ja tulos euroina ja prosentteina, kun muuttuvat kustannukset ovat

Skenaario 1: 4,55 €/kg

Skenaario 2: 3,25€/kg

Kokonaiskustannukset ovat molemmissa tilanteissa samat. (3 p)

b) Laske molemmille skenaarioille kriittinen piste ja varmuusmarginaali euroina ja kappaleina (kg) sekä suhteellinen varmuusmarginaali (%). (3 p)

5. Combotec suunnittelee investointia, jonka hankintameno on 2 000 000 €, pitoaika 5 vuotta ja jäännösarvo 0. Laske investoinnin poistot seuraavissa tapauksissa:

a) tasapoisto (1 p)

b) vuotuiset jäännösarvopoistot (menojäännöspoisto), kun vuotuinen poistoprosentti on 25 ja viimeisenä vuonna investointi poistetaan kokonaan (2 p)

c) vuotuiset: annuiteetti, poistot, korot ja poistamaton hankintameno, kun laskentakorko on 4 % (3 p)

Annuiteetin kaava:

$$P * \frac{i * (1+i)^n}{(1+i)^n - 1}$$

Älä vastaa kysymyspaperiin! Vastaamista varten voit jäljentää vastauspaperiisi seuraavanlaiset taulukot:

Vuosi	Tasapoisto	Jäännösarvopoisto	Annuiteettipoisto*
1			
2			
3			
4			
5			
Σ			

***Annuiteettipoisto**

vuosi	1.	2	3.	4.	5.
annuiteetti					
korko					
poisto					
pääomaa jäljellä					

